

NAAMANS HELBREDELSE

© 2005 Kristen Litteratur, Norge
med Chapter Two, Storbritannia
ISBN 82-7931-020-7

NAAMANS HELBREDELSE,
Lærdommer fra 2. Kongebok 5
av Hugo Bouter

Bibelsitatene er fra den norske
"Revidert oversettelse av 1930"
(Bibelforlaget A/S)

KRISTEN LITTERATUR
Tjøsvoll øst, 4270 Åkrehamn, Norge

CHAPTER TWO
Fountain House, Conduit Mews, London,
SE18 7AP England
www.chaptertwo.org.uk

Trykket i Holland

Hugo Bouter

*NAAMANS
HELBREDELSE*

LÆRDOMMER FRA 2. KONGEBOK 5

KRISTEN LITTERATUR
N-4270 Åkrehamn

"Bad deg og bli ren"

2. Kongebok 5,10.13

"Den som er badet... er ren over det hele"

Johannes 13,10

INNHold

1. NAAMANS SPEDALSKHET	7
Hovedpersonene	7
Naaman, hærføreren av Syria	8
Hans spedalskhet	11
Spørsmål	14
2. ET UVENTET RÅD	15
En ung jente fra Israels land	15
På vei til Israels konge	17
Til Elisa	19
Spørsmål	20
3. NAAMANS BADING I ELVEN JORDAN	21
Gå og bad deg i Jordan	21
Nytt liv i Kristus	23
En syvfoldig velsignelse	25
Spørsmål	26
4. VANDRING I ET NYTT LEVNET	27
Naamans nye liv i takknemlighet	27
Å leve i Guds nærhet	29
Å leve uten kompromiss med verden	30
Spørsmål	32

5. SLUTTEN PÅ GEHASI'S LIV	33
Gehasis begjærighet	33
Hans konfrontasjon med Elisa	35
Hans straff	36
Spørsmål	38

1. NAAMANS SPEDALSKHET

2. Kongebok 5,1

I dette heftet skal vi se på Naamans spedalskhet og hans helbredelse ut fra et nytestamentlig perspektiv.

Hans renselse gir oss en klar illustrasjon av en synders renselse fra synden. Etter at vi i korthet har gjort oss kjent med hovedpersonene i dette kapitlet, skal vi se på hvorfor spedalskhet er et bilde på synd.

Hovedpersonene

Denne velkjente historien er et mesterstykket i fortellerkunsten. En rekke personer blir her beskrevet på en måte som er skarpere og klarere enn i den mest fascinerende roman. Men det er ikke noe å undres over, for dette er Guds ord, som er levende og kraftig. La oss først presentere hovedpersonene:

(1) Naaman, den syriske hærføreren. Han var svært høyt aktet både av sin overordnede og sine tjenere (v. 1; 13). Men han hadde et uløselig problem: Han var spedalsk.

(2) En ung jente fra Israels land. Hun levde som en fange i et fremmed land, men hadde et trofast

forhold til Israels Gud. Hun hadde en stor tro, og hun elsket sine fiender (v. 3). Denne piken er og blir anonym, men hun er vel verd å legge merke til på grunn av sine åndelige kvaliteter.

(3) Israels konge. Hans navn blir heller ikke nevnt, men vi antar at det var Jehoram, sønn av den onde Akab. Han var karakterisert av vantro, fortvilelse og mistenksomhet (v. 7).

(4) Profeten Elisa, den levende Guds talsmann. Han er den sentrale skikkelsen i dette kapitlet. Han utmerkes ved sin enkle og bestemte opp-treden overfor både verdslige myndigheter og sin tjener Gehasi.

(5) Gehasi, profetens tjener. Han står i skarp kontrast til sin herre på grunn av sitt begjær, sin lettsindighet og sin verdslighet. Hans hjertes lidenskap blottlegges, slik som en Judas senere blir avslørt av Herren selv. Kapitlet slutter som det begynner: med en spedalsk! Naamans spedalskhet skulle for alltid henge ved Gehasi og hans etterkommere (v. 27).

Naaman, hærføeren av Syria

Naaman var en høyt aktet og populær mann. Og navnet hans betyr elskverdighet eller vennskaplighet. Respekten andre hadde for ham,

kan ha sin grunn i hans høye moral. Både hans overordnede og tjenere ser ut til å ha hatt en dyp sympati for ham (v. 4,5,13). I vers 1 ser vi imidlertid at hans anseelse er forbundet med hans militære suksess. "For ved ham hadde HERREN gitt Syria seier".

Dette siste utsagn, avdekker det faktum at det er Gud som regjerer. Gud regjerer ikke bare over sitt eget folk, men også over alle verdens nasjoner. Og dette gjelder fremdeles, selv om hans styrende hånd ofte er uransakelig og umulig å forstå. Dette er den første lærdommen vi finner her. Gud er ikke en lokal gud, en fjellgud eller en dalgud, eller en gud over et av elementene. Men det var dette som var hedningenes tanker om ham, og dette var også Syrernes tanker (1. Kong. 20,23 ff.). Men der tok de feil. Gud er den levende Gud, himmelens og jordens Herre. Han holder hele verden i sine hender.

For det andre bruker han nasjonene om nødvendig, for å dømme sitt eget folk. Aram (Syria) var en slik tuktede stav i Herrens hånd i den onde Akab og hans etterfølgeres dager. Og Assyria, verdensmakten som da oppsto, skulle bli dette i en enda større utstrekning (Es. 10,5). Aram hadde allerede fra Salomos dager truet Israel fra nord (1. Kong. 11,25). Ikke alltid var det krig mellom de to små statene. Noen ganger gjorde de fredsavtaler (sammenlign overenskomsten

mellom Akab og Ben Hadad i 1. Kongebok 20,34). På denne tiden så forbindelsen mellom Syria og Israel mer ut som en væpnet fred. Slik var saken også her, siden kongen av Israel så et påskudd for en ny krig i dette brevet fra Syrias konge. Aram betyr "høy" eller "oppløftet". I Aram ser vi et bilde på denne verden som Guds folks stolte fiende, en fiende som er overbevist om sin egen fortreffelighet, og som taler med selvtilfredshet om sine egne muligheter (Sammenlign Naamans ønske i v. 12). Dersom Guds folk befinner seg i en dårlig forfatning, må de smake nederlag i konfrontasjon med verden. Og i dag er det fremdeles slik. Er vi oppmerksom på dette?

Vi tror at Naaman virkelig vant seier over Israel, skjønt dette ikke er sagt i så mange ord. Det er en interessant jødisk tradisjon som sier at Naaman var den bueskytteren som såret kong Akab i slaget nær Ramot i Gilead (1. Kong. 22,34). Andre tenker på en seier som Aram vant over Assyria. Men 2. Kongebok gjør det klart at Elisa spilte en viktig rolle i krigen mellom Aram og Israel. Profeten kom til og med til syne i Damaskus, og var involvert i utnevningen av Hazael som Arams konge (2. Kong. 8,7 ff.). Alt dette tilhørte Guds plan om tuktelse for sitt folk som hadde forvillet seg, og til å kalle dem til omvendelse.

Naaman, kommandøren av de syriske styrkene, var derfor en stor mann. Alle var vennlig

innstilt overfor ham. Han hadde til og med vært et redskap i Herrens hånd. Vi ville si at han hadde suksess i alle ting. Likevel var alt skuespill. Det var bare den utvendige siden av livet hans.

Hans spedalskhet

Naaman hadde et skjult problem. Det vakre portrettet vers 1 tegner av ham, blir ødelagt av et alvorlig "men". Dette kommer inn som et slående utsagn: "Men han var spedalsk". Han hadde en uhelbredelig sykdom, og ingen kunne hjelpe ham. Det er mulig at sykdommen enda var i begynnerfasen, for vers 11 taler om det syke sted på hans legeme.

Men sykdommen ville komme til å spre seg. Snikende og med økende intensitet ville den angripe alle forskjellige legemsdeler. Utsiktene for ham var forferdelige. Hva hadde han i vente? Hvordan kunne han fortsette å leve med et slikt problem?

Hva lærer bibelen om spedalskhet? Det ser ut for å ha vært et omfattende onde som også omfattet klær og hus (3. Mos. 13-14). I enkelte menneskers tilfelle, omfattet den alle slags utslett og hudsykdommer, men loven om spedalskhet, gjorde et skille mellom "spedalskhetens plage" og et godartet utslett (3. Mos. 13,39). Når det gjelder mennesker, må vi tenke spesifikt på spedalskhet.

Visselig var det så både i Naamans, Gehasis og Mirjams tilfelle (4. Mos. 12). Vi ser andre eksempler på det hos Moses (2. Mos. 4,6), Kong Asarja og Ussias (2. Kong. 15,5; 2. Krøn. 26,16 ff.).

Vi vet at sykdom og død, sorg og tristhet er bitre følger av synden (1. Mos. 3,16 ff.). Døden kom inn i verden ved synden (Rom. 5,12). Forbindelsen mellom sykdom og synd er imidlertid en komplisert sak. Men når det gjelder *spedalskhet*, kan det sies at denne sykdommen gir et slående bilde av synden og dens dødelige, destruktive konsekvenser.

Følgende argumenter kan nevnes for å underbygge dette:

(1) Spedalskhet var en infeksjonssykdom som snikende fortsatte å spre seg til hele legemet var angrepet. Vi vet at det bor *intet godt* i vårt kjød (Rom. 7,18).

(2) Den spedalske ble regnet som levende *død*. Aron talte om sin søster som "et dødt foster, hvis kjøtt er halvt fortært" (4. Mos. 12,12). Som syndere er vi døde i våre overtredelser og synder, og er fiender av livet i Gud (Ef. 2,1; 4,18). Bare Gud kan gjøre oss levende (2. Kong. 5,7).

(3) Den spedalske ble regnet som *uren*. Han måtte rive sine klær i stykker som et tegn på sorg, og rope "Uren!, Uren!" (3. Mos. 13,45). På samme måte henger urenheten og skammen ved oss av naturen.

(4) Den spedalske bodde *utenfor leiren* på grunn av hans urenhet. Utenfor det stedet hvor en hellig Gud bodde midt iblant sitt folk (3. Mos. 14,45; 4. Mos. 5,2; 12,14; 2 Kong. 7,3; 2. Krøn. 26,21). En gang levde vi uten Gud i verden og var fremmede for ham.

(5) Den spedalske ble ikke *frisk* ved noen lege, men ble *renset* i nærvær av presten. Den seremonielle renselsen på grunnlag av det foreskrevne offer (blant dem et skyld- og syndoffer til å gjøre soning for den rensede spedalske) pekte frem mot Kristi verk. Bare hans forløsningsverk var i stand til å ta bort syndens besmittelse. Og som mennesker som er blitt rensed ved hans død, skal vi vandre i et nytt levnet ved hans oppstandelseskraft. Den Hellige Ånds salvelse ("oljen") vil sette oss i stand til å gjøre dette.

Når vi ser på den spedalske Naaman, ser vi i realiteten et bilde av oss selv. Vi kan ha alle slags talenter. Vi kan ha suksess. Mennesker kan sette pris på oss. Men fremdeles, i hver enkelts liv er det et alvorlig "men", det vil si problemet med synd. Syndens sykdom angriper oss og ødelegger oss. Vi kan ikke av oss selv løse dette dødelige problem som ødelegger våre liv. Men det som er umulig for mennesker er mulig for Gud.

Spørsmål

(1) I hvilken av de fem hovedpersonene i denne historien gjenkjenner du noe av deg selv?

(2) Er det kanskje slik at du er en stolt og verdslig person som Naaman?

(3) Har du erkjent at du på grunn av synden er uhelbredelig syk? Har du innsett at du er ond og fortapt og at du ikke har noen mulighet til å frelse deg selv?

2. ET UVENTET RÅD

2. Kongebok 5,2-9

*Vi så i første kapittel at spedalskhet er et bilde på synd.
Vi skal nå se hvordan en ung jente fra Israels land
viste den spedalske syriske hærføreren frelsens vei.
Det viser seg også her at ingen kunne hjelpe ham,
verken Arams konge eller Israels konge.
Gudene i Damaskus kunne heller ikke hjelpe.
Frelse kunne bare erfares hos Israels Gud.
Det var derfor Naaman måtte gå til Elisa,
representanten for den levende og sanne Gud*

En ung jente fra Israels land

Menneskelig talt var Naamans problem uløselig. Men heldigvis, det går helt klart frem av hans helbredelse at frelse bare kan bli funnet hos Israels Gud. Han alene kunne rense Naaman fra hans spedalskhet. Ja han kan til og med frelse oss fra syndens sår, men da må vi komme til ham i tro, og ikke forvente vår hjelp fra denne verdens magikere (jfr. v. 11). Det er den levende og sanne Gud som kan hjelpe oss.

Det er svært rørende at en ung jente fra Israels land viste frelsens vei til den mektige syriske hærfører. Overfor sin frue vitnet hun enkelt om sin tro. "Bare min herre var hos profeten i Samaria! Da skulle han nok helbrede ham fra hans spedalskhet" (v. 3).

En flokk av syriske røvere hadde kidnappet og solgt henne på slavemarkedet i Damaskus. Dette var en av forbannelsene som var kommet over Guds folk. Moses hadde forutsagt dette: "Dine sønner og dine døtre skal overgis til et fremmed folk og dine øyne skal se på det og vansmekte av lengsel etter dem hele dagen, og din hånd skal være avmektig" (5. Mos. 28,32). Slik hadde den unge jenta kommet i den syriske hærførerens hus (v. 2), og hans kone ble hennes overordnede. Gud hadde tillatt det, og han hadde også ledet det slik, for han hadde sine egne hensikter med det.

Det var godt at denne unge jenta ikke hadde gitt seg selv over til hatske følelser i sine nye omgivelser. På tross av sin unge alder, og på tross av de vanskelige omstendighetene hun befant seg i der i det fremmede landet, vitnet hun om Israels Gud. Ja hun kunne til og med elske sine fiender. På samme måte er vi Kristi ambassadører og representanter. Og det skulle være vår glede å gjøre regnskap for det håp som bor i oss (2. Kor. 5,20; 1. Pet. 3,15). Er vi dette høye kall bevisst?

Denne unge jenta hadde stor tro på Gud og på hans profet. Hvordan kunne hun vite at Elisa var villig og i stand til å helbrede hærføreren Naaman? Det var alene hennes tro som hvasket henne dette i øret. Elisa hadde utført allslags mirakler, men aldri helbredet en spedalsk. Dette lærer det Nye Testamente oss: "Det var mange spedalske i Israel i profeten Elisass tid, men ingen av dem ble rensset" (Luk. 4,27). Guds straff var over hans folk på grunn av deres avgudsdyrkelse. Ikke en israelitt ble rensset, men bare syrerer Naaman. Slik kom Guds nåde til å strekke seg til hedningene.

På vei til Israels konge

Naamans hustru trodde det budskap hun hørte fra sin vesle slavepike, og brakte det videre til sin mann. Og Naaman fortalte det igjen til sin herre, kongen av Syria (v. 4). I mellomtiden hadde hærførerens sykdom blitt offentlig kjent. Det ene ledet til det andre, og saken ble behandlet på en diplomatisk måte (som også i medisinske tilfeller, ser ut til å ha vært vanlig i tidligere tider). Hensikten med dette var at Israels konge deretter ville henvende seg til "profeten i Samaria", som når alt kom til alt var hans underordnede etter verdslig tankegang.

Naaman hadde med både brev og en sjenerøs gave fra sin konge. Kongen av Syria var villig til å ta av sin egen rikdom for å hjelpe en av sine beste menn. Gaven besto av så mye som tre hundre og førti kg. sølv, sytti kg. gull og ti festkledninger (v. 5). Dette representerte en enorm formue. Gullet og sølvet var verd millioner.

Naaman ankom Samaria med brevet hvor det sto: "Når dette brev kommer til deg, så vil du se at jeg har sendt min tjener Naaman til deg, for at du skal helbrede ham fra hans spedalskhet" (v. 6). Dette forårsaket stor oppstandelse i kongens slott. Kongen så nemlig for seg at dette brevet var et slags påskudd eller en provokasjon for å starte krig (v. 7), og i fortvilelsen sønderrev han sine klær. En slik pessimistisk reaksjon kunne man forvente av kong Jehoram (jfr. 3, 13). Kongen visste så altfor godt at han ikke var en sønn av gudene, som hadde fått helbredelseskraft. (Dette er hvordan hedningnasjonene altfor ofte så på sine konger).

Men dessverre, han tok Guds navn forgjeves i sin munn da han sa: "*Er jeg Gud*, så jeg kan døde og gjøre levende, siden han sender bud til meg og vil at jeg skal helbrede en mann fra hans spedalskhet?" Dette var alvoret i situasjonen. Bare Gud som hadde sendt denne dødelige sykdommen, kunne gi legedom og gjøre *den døde* levende.

Til Elisa

Det ser ut for at kong Jehoram ikke tenkte på Elisa i det hele tatt. I de dager var profeten en kanal for Guds velsignelser. Gud rakte ut sin frelsende hånd til Israel ved hjelp av sin tjener. Men profeten var ikke aktet i sin egen hjemby. Det ser ut for at Elisa igjen bodde i hovedstaden (jfr. 2,25; 6,32).

Nå begynner profeten å handle på eget initiativ, og han sender følgende budskap til kongen: "Hvorfor har du sønderrevet dine klær? La han komme til meg. Så skal han kjenne at det er en profet i Israel" (v. 8b). Dermed kom Naaman til slutt til profeten, "den Guds mann" (v. 8a). Nå var han kommet til den rette person, for "den Guds mann" var den levende Guds representant, som alene har makt til å døde og til å gjøre levende.

Men det fantes enda et problem. Naaman var seg bevisst sin høye stilling. Han kom i sin egen høyhet "med sine hester og vogner" (v. 9). Full av stolthet sto han ved profetens dør. Men vi kan ikke komme til Gud på den måten. Naaman kunne ikke bli hjulpet på sine egne betingelser, men bare på de betingelser som Gud tilbød ham. Han måtte nemlig lære dette, som vi skal se. Men dette er nøyaktig hva enhver synder må lære, nemlig å komme til Gud i bevisstheten av sin egen uverdighet. Det har ingen hensikt at jeg prøver å

forbedre meg selv, eller å fortjene frelsen ved mine egne bedrifter. Jeg må komme som jeg er, en fortapt synder. Og på denne grunn tar Gud imot meg. Han gjør det av ren nåde.

Spørsmål

(1) Er du slik som denne unge jenta en representant og et vitne for den levende Gud blant dine kjenninger?

(2) Venter du hjelp og frelse fra mennesker, fra herskere her i denne verden?

(3) Eller har du innsett at bare den store profeten, den sanne Guds mann, Kristus, kan gi deg frelse?

3. NAAMANS BADING I ELVEN JORDAN

2. Kongebok 5,10-14

Nå skal vi se hvordan Naaman ydmyket seg og dukket seg syv ganger i elven Jordan. Han ble ikke værende i denne "graven", men kom ut som en ny person.

Dette er et strålende eksempel for oss kristne, for også vi opplevde en fullstendig fornyelse i det vi ikledde oss det nye mennesket.

Gå og bad deg i Jordan

Elisa fant det ikke nødvendig å snakke med Naaman personlig. Han hadde sine kloke hensikter med å opptre på den måten, og dette skulle snart vise seg. For Naaman måtte lære å ydmyke seg. Hans stolthet måtte brytes ned. Derfor kom ikke profeten ut av huset, men sendte bare et bud med denne beskjeden: "Gå og dukk deg sju ganger i elven Jordan" (v. 10a). På samme tid tilføyde han et utvetydig løfte: "Og ditt kjød skal bli friskt, og du skal bli ren" (v. 10b). Bokstavelig står det slik: "Og ditt kjød skal komme tilbake til deg" (jfr. JND, KJV). En av de fryktelige konsekvensene av spedalskhet, er at den syke personens kjøtt blir spist opp.

Men den mektige kommandøren for de Syriske styrkene likte ikke denne ordren. Naaman tolket profetens budskap som en personlig fornærmelse. Han hadde ventet seg en helt annen behandling. Han tenkte seg et komplisert ritual som han muligens var vant med hos de hedenske magikerne i hans hjemland (v. 11). Han fortjente så absolutt en ærefull behandling. Han var da ikke noen hvem som helst. Var han ikke i stand til å belønne Elisa rikelig for hans tjenester?

Og hvilken ordre: "Gå og bad deg i elven Jordan sju ganger". For en ydmykelse. Var ikke de klare og vannrike elver i Damaskus, Abana (eller: Amana) og Parpar bedre enn den trange og gjørmete Jordan elven? Kunne han ikke tatt et bad hjemme? Naaman kunne ha tenkt ut denne kuren selv (v. 12). Han hadde imidlertid ikke til hensikt å gi opp verken elvene eller gudene i Damaskus. Men senere skulle han komme til å innse at det er ingen Gud i hele verden uten Israels Gud (v. 15). Naaman var sint og følte seg dypt krenket. Og beskjeden han gav kusken var denne: "Snu og dra hjem".

Det må ha vært et stille tog som startet opp og gikk i nordlig retning ned fra fjellene i Samaria. Kanskje var det på en rasteplass ikke langt fra Jordan at Naamans tjenere fikk mot til å henvende seg til sin herre og tale til ham (v. 13). Dette gjorde de med både takt og den nødvendige respekt, idet

de æret sin kommandør som en *far*. De gav råd uten at noen hadde spurt etter det, men rådet var både nøkternt og forstandig. Dersom Naaman hadde blitt pålagt å gjøre noe vanskelig, ville han da ikke ha gjort det? Ville han ikke ha benyttet ethvert mulig middel for å bli frisk igjen? Men nå hadde profeten gitt en enkel beskjed: "Gå og bad deg og bli ren". Hvorfor ikke da lytte til Guds manns enkle ord?

Nytt liv i Kristus

Det må sies til ros for Naaman, at han hørte på sine underordnede. Han handlet ikke i selvrådighet. "Da dro han ned og dukket seg sju ganger i Jordan etter den Guds manns bud" (v. 14a).

Det må likevel ha vært svært vanskelig for ham i den grad å ydmyke seg i nærvær av sine undersåtter. Han måtte stige ned fra sin høye vogn, legge av seg klærne og *synke ned* i Jordan for å si det slik. Men han gjorde det, skjønt ingenting var tilbake av hans stolthet og høyhet. Dessuten gjorde han det ikke bare for å glede tjenerne sine. Han lyttet ikke bare til dem, men han rettet seg etter ordene til "den Guds mann". Han var lydige mot Gud.

Dette er en vakker illustrasjon av frelsens vei. Vi må bli bevisst vår falne stilling, vår syndighet

og vår spedalske tilstand innfor Gud. Vi må ydmyke oss for ham og stige ned fra vår "høye vogn", vår medfødte stolthet og selvtilfredshet. Vi må følge den stien som han staker ut for oss i sitt ord. Det guddommelige botemidlet er at vi bekjenner våre synder, kler av oss det gamle mennesket og stiger ned i dødens elv. Sagt på en annen måte: Vi må ved tro identifisere oss med en Kristus som døde for våre synder. Det gis ingen andre muligheter til å bli frelst, renset og motta nytt liv. "Ingen kommer til Faderen uten ved meg", sier Jesus (Joh. 14,6).

Naaman var lydige og dukket seg sju ganger i elven Jordan. Navnet Jordan betyr "nedadgående" eller "nedadflytende". Denne elven har sitt utspring mellom Libanon og Hermonfjellet og munner ut i Dødehavet som har sin beliggenhet langt under havflaten. Dette er et underfullt bilde på Kristi død, for han steg ned fra himmelens høyder. Han aktet det ikke for et rov å være Gud lik, men gav avkall på det, tok en tjeners skikkelse på seg og ble lydige til døden. Syvtallet taler om fullkommenhet. Naaman måtte dukke seg sju ganger i Jordan. Han måtte *gå ned fullstendig*. Ingenting av det gamle mennesket fikk bli værende. På samme måte er vi som troende begravd med Kristus ved dåpen til døden. Vi er blitt forent med ham ved likheten med hans død (Rom. 6,4-5).

Men Naaman ble ikke værende i vanngraven. Han kom opp som en ny skapning. "Og hans kjøtt ble rent som på en liten gutt, og han ble ren" (v. 14b). Dette er et bilde på den nye naturen vi har fått som kristne. Vi har ikke bare dødd med Kristus, men vi har også oppstått med ham til et nytt liv.

En syvfoldig velsignelse

En del av teksten (v. 14b) sprer lys over en rekke viktige sannheter fra det nye testamente (mer eller mindre tilfeldig har jeg endt opp med sju punkter). Naamans "dåp" i Jordan illustrerer at:

(1) Vi er blitt *renset* fra de synder og misgjerninger som hang ved oss og gjorde oss urene i den hellige Guds øyne (Joh. 13,10; Hebr. 10,22; 1. Pet. 1,22).

(2) Vi er blitt *befrikket* fra syndens makt, den som ødela oss og spredte seg snikende i våre liv (Rom. 8,2).

(3) Vi er blitt *født på ny* (Joh. 3,3+5).

(4) Vi er blitt *gjort levende* med Kristus (Ef. 2,5; Kol. 2,13).

(5) Dersom noen er i Kristus, er han en *ny skapning*. Det gamle er forganget (2. Kor. 5,17; Tit. 3,5).

(6) Vi har avkledd oss det gamle mennesket og ikledd oss det *nye* (Gal. 3,27; Ef. 4,22-24; Kol. 3,9-10).

(7) Fra nå av kan vi vandre *i et nytt levnet* (Rom. 6,4).

Også her viser det seg at Skriften vanligvis taler om den spedalskes *renselse* og neppe om hans helbredelse. Synden gjør oss urene innfor Gud som har altfor rene øyne til at han kan se på ondskap. Profetens løfte var: "(...) og du skal bli ren" (v. 10b). I overensstemmelse med dette, leser vi her: "(...) og han ble ren"(v. 14b). Også vi som Kristi disipler er "fullstendig rene" (Joh. 13,10).

Spørsmål

- (1) Er du villig til å ydmyke deg for Gud?
- (2) Har du ved tro blitt forent med Kristus ved hans død og oppstandelse, og har du gitt uttrykk for dette ved å la deg døpe?
- (3) Vandrer du også i et nytt levnet?

4. VANDRING I ET NYTT LEVNET

2. Kongebok 5,15-19

I dette fjerde kapittel ser vi hvordan Naaman etter å ha blitt rensset, bare ville tjene Israels Gud. Dette er en viktig lekse for oss, for som kristne ønsker også vi å tjene og tilbe den levende og sanne Gud.

Naamans nye liv i takknemlighet

Hva var Naamans reaksjon i forhold til helbredelsen og renselsen? Han vendte tilbake til Elisa for å vise sin takknemlighet (v. 15a). I så måte er han fullstendig identisk med samaritaneren i Lukas 17. Også han var en fremmed som vendte tilbake for å takke Gud etter at han var blitt helbredet fra sin spedalskhet. Som Herrens forløste skulle vi også gjøre dette. Vi skulle falle ned for vår frelsers fot og ære ham for vår frelse.

Etter vår omvendelse skulle vi også vise en ny lydighet. Det vi ser her, er et bilde på dette. Det var ikke spor igjen av Naamans stolthet da han sammen med alle sine hjelpere vendte tilbake til den Guds mann. Han ble ikke sittende i sin vogn

slik han gjorde det den første gangen de møttes, men han gikk inn i profetens hus. Svært ydmykt talte han om seg selv som Elisas tjener: "Nå vet jeg at det ikke er noen Gud på hele jorden uten i Israel, så ta nå imot en gave av din tjener" (v. 15b).

Naaman hadde fått lære å kjenne den sanne Gud, Israels Gud, himmelens og jordens skaper. Han innså at alle andre guder var *avguder* som var fullstendig ute av stand til å frelse (jfr. Es. 45,20), og derfor tilbød han Elisa en gave. Han mente det godt, men måtte lære at Guds nåde var fullstendig *fri*. Dette prinsippet gjelder også for oss. Vi kan ikke betale noe for vår frelse. Frelsen i Kristus er fri. Sann velsignelse kommer utelukkende ovenfra, og kommer ned fra lysenes Fader.

Dette er grunnen til at profeten på det mest bestemte avviste all form for belønning. Han var bare en tjener av den levende Gud og kunne ikke ta imot noe som helst for helbredelsens under som var skjedd med Naaman. Selv om Naaman fortsatte å insistere på at han skulle ta imot gaven, vedble han å nekte (v. 16). Dette prinsippet gjelder også for oss. "For intet har dere fått det, for intet skal dere gi det" (Matt. 10,8). Det er korrump tankegang å mene at gudsfrykt (tjeneste for Gud) er en vei til vinning (1. Tim. 6,5). Men Gehasi var en slik person som hadde tapt sannhetens vei, som vi etter hvert skal se.

Å leve i Guds nærhet

Men Naamans hjerte var på rett sted. Uansett omstendigheter, han ville tjene Israels Gud. Selv om han ikke kunne *betale* noe til profeten for renselsen, kunne han *be* ham om noe. For Naaman ville virkelig begynne et nytt liv. Dette er også sant når det gjelder oss. Etter at vi er blitt oppreist med Kristus til et nytt liv, skulle vi vandre i de gode gjerninger som Gud forut har lagt ferdige for oss (Ef. 2,10). Den syriske hærføreren hadde følgende ønske: "Siden du ikke vil, så la dog din tjener få så meget jord som et mulesel kan bære. For din tjener vil ikke mer ofre brennoffer eller slaktoffer til andre guder, men til Herren alene" (v. 17).

Her har vi et klart bevis på hans omvendelse, en nydelig frukt av det nye livet han hadde mottatt. Når vi omvender oss til Gud fra avgudene, ønsker vi fra det øyeblikk av, bare å tjene den levende og sanne Gud (jfr. 1. Tess. 1,9). Og vi skulle tjene ham i forhold til hans åpenbarte vilje, på en grunn som svarer til hans hellighet, akkurat som Naaman ønsket å tjene ham på en *ren grunn*.

Trolig bygde han av sitt lass jord, "et alter av jord" for Herren og ofret på det sine brennoffer og sine takkeoffer (jfr. 2. Mos. 20,24). Patriarkene i Israel hadde handlet på samme måte. De bygde gang på gang et alter av jord som vi ser i

1. Mosebok. Tjenesten for den sanne Gud tar form i vår personlige tilbedelse, vår personlige oppførsel, men også i offentlig tilbedelse. Har vi et slikt alter der vi påkaller Herrens navn?

Som kristne har vi et alter, som Hebreerne 13,10 klart sier oss. Det er ikke noe bokstavelig jordalter, heller ikke et bronse eller gullalter, men et alter i ordets symbolske betydning. Vi har et *sted* hvor vi møter Gud, eller for å uttrykke det enda bedre: En *person* ved hvem vi kan komme nær. Kristus selv er det sanne senter for vår tilbedelse, og i ham har vi adgang til Gud og frihet til å tre inn i det aller helligste (Hebr. 10,19; 13,15). Tjener vi vår Gud med et takknemlig hjerte enten det er når vi er alene eller når vi er sammen med andre? Trer vi frem for ham som prester? Ofrer vi lovoffer til Gud, som er frukt av lepper som lover hans navn? Ærer vi ham for hans store frelse? Innser vi at vår renselse skyldes ham alene?

Å leve uten kompromiss med verden

Men vi ser også noe annet her. Å leve slik i Guds nærhet vil ganske sikkert bringe med seg vanskeligheter, for vi kan ikke tjene både Gud og verden. De mennesker som omgir oss vil insistere på at vi skal inngå kompromiss. Naaman hadde også et slikt problem. Han var øyeblikkelig oppmerksom på det, og nevnte det i all ærlighet

for Elisa (v. 18). Hans herre, kongen av Syria, ville trolig forbli en avgudsdyrker. Skulle han gå inn i avgudstempleet som kongens tjener, idet denne støttet seg til hans hånd (jfr. 2. Kong. 7,2)? Ville Herren tilgi han, hvis han ved å utføre sin plikt, måtte bøye seg for Rimmon?*

Han fikk ikke noe komplisert svar. Profeten sa bare: "Dra bort i fred!" (v. 19). Dette betyr ikke profetens godkjennelse av slik tvetydighet. Det var umulig å tjene både Gud og Rimmon, til og med når dette siste bare skjedde på grunn av tradisjon. Gud vil ikke at en troende skal ha samfunn med avguder (1. Kor. 10,14). Men han ville løse dette problemet på sin måte og i sin tid. Elisa var overbevist om dette, derfor kunne han berolige Naamans sinn. Naaman kunne dra sin vei med *glede*, som det ble så fortreffelig sagt om den etiopiske hoffmannen (Ap.gj. 8,39). Ingen kunne ta fra ham den freden han hadde funnet.

Derfor var det også et svært klokt svar. Mennesker som nylig er blitt omvendt må slippe å bli konfrontert med en lang liste av regler og forskrifter. De må lære å vandre i tro. Gud selv leder dem på rettferdighets stier for sitt navns

* Rimmon var Syrenes gud, og Assyrias tordengud. Han var den samme som Hadad, som navnet til Ben Hadad var avledet fra. Noen ganger forekommer begge navn kombinert i denne rekkefølge: Hadad Rimmon (Sak. 12,11).

skyld, og han vil hjelpe dem til en løsning på deres problemer.

Spørsmål

- (1) Er du takknemlig for frelsen?
- (2) Har du også et "alter" for tilbedelse av Herren (Hebr. 13,10)?
- (3) Er ditt nye liv som en kristen uten verdslig kompromiss?

5. SLUTTEN PÅ GEHASIS LIV

2. Kongebok 5,20-27

Etter at vi har sett hvordan Naaman ble rensset og hvordan han viet sitt liv til Gud, skal vi nå vende vår oppmerksomhet mot Gehasis ulykkelige avslutning av livet. Dette er en alvorlig advarsel for bekjennende kristne.

Gehasis begjærighet

Enden på dette bibelkapittel utgjør det mørke motstykke til Naamans renselse. Gehasis begjær står i skarp kontrast til Elisas uegennyttighet. Tjenerens løgn fremhever hans herres oppriktighet desto skarpere.

Vi ser her at Gud prøver hjerter og sinn (Salm. 7,9; Jer. 11,20). Han oppdager hjertets tanker og råd (Hebr. 4,12). Han bringer også fram for lyset det som har vært skjult i mørket, og åpenbarer hjertenes råd (1. Kor. 4,5). Han har makt til å avsløre hyklere, for han kjenner alt. Her hører vi hva Gehasi tenkte, og hvilken plan han fattet (v. 20). Han tenkte seg at hemmeligheten hans skulle forbli trygt bevart. Men han regnet ikke

med den levende Gud. Hvilken feilberegning, hvilken misforståelse å tro at han kunne misbruke sin stilling og Guds manns autoritet uten at det skulle få alvorlige konsekvenser!

Gehasi, drevet som han ble, av begjær etter penger og rikdom, gikk fra den ene synden til den andre. Vi finner her en sørgelig liste av syndige løgner og bedrag, forakt for, og misbruk av sin herres autoritet. Ja pengekjærhet er virkelig en rot til alt ondt (1. Tim. 6,10). Og havepsyke er intet mindre enn avgudsdyrkelse (Kol. 3,5). Gehasi vågde til og med å sverge til Gud at han skulle løpe etter Naaman og få noe av ham: "Så sant Herren lever". Hvilken himmelropende falsk ed! Gehasi gir inntrykk av å være from, men han skulle snart bli avslørt.

Profetens tjener hadde liten respekt for sin herres handlemåte. Det var ufattelig for ham at hans herre hadde hjulpet denne syrer, Israels fiende, uten noe som helst vederlag. Han så åpenbart ikke noe stort i det faktum at Naaman på grunn av dette var kommet til tro på Israels Gud, og hadde lært å leve av *nåde*. Det ville være en dumhet å gå glipp av en slik anledning! Og så løp han hurtig etter ham for å ordne opp i denne misforståelsen!

Naaman så en person komme løpende etter ham. Han hoppet ned fra vognen og spurte

omsorgsfullt: "Står alt vel til?" (v. 21). Gehasi hadde løgneren sin klar. To (fattige) profeter hadde kommet til Elisa, og så var spørsmålet om de kunne få en talent sølv og to festkledninger. Og Naaman reagerte med stor velvilje. Han var lykkelig over å kunne vise sin takknemlighet på denne måten, og gav dobbelt så mye sølv som han ba om. Med hjelp av Naamans tjenere, bar Gehasi alt dette til bakken ved Elisas hus. Der tok han farvel med mennene og gjemte skatten på et trygt sted (v. 22-24).

Hans konfrontasjon med Elisa

Som om ingenting var hendt, kom Gehasi inn og sto foran sin herre, og Elisa stilte ham et avslørende spørsmål: "Hvor kommer du fra Gehasi?" (v. 25a). Slike inntrengende spørsmål er karakteristiske for skriften.

I første Mosebok finner vi tre essensielle spørsmål: "Hvor er du?" "Hva har du gjort?" "Hvor kommer du fra, og hvor akter du deg hen?" (1. Mos. 3,9; 4,10; 16,8).

Med en siste løgn, prøver Gehasi å dekke over sitt bedrag: "Din tjener har ikke vært noe sted" (v. 25b). Bokstavelig betyr det at han hadde verken gått den ene eller den andre veien. Men så kommer avsløringen, for Gud hadde åpenbart

sannheten for Elisa. Han hadde sett hele hendelsesforløpet: "Var jeg ikke til stede i ånden da mannen vendte om fra sin vogn og gikk deg i møte?" (v. 26a).

Elisa framsatte nå et siste, ransakende spørsmål: "Er det nå tid til å ta imot sølv og få seg klær og oljetrær og vingårder og småfe og storfe og tjenere og tjenestepiker?" (v. 26b). Gehasi tenkte at dette var en god anledning til å legge et nytt livsgrunnlag. Også i dag blir mange troende lett påvirket av materiell velstand.

Men hvis vi anvender dette spørsmålet på en litt friere måte, så ser vi her at Gehasi ikke kjente den sanne natur av tiden han levde i. Han innså ikke at det var en tid der det snart skulle falle dom (jfr. Luk. 12,56). Han forstod ikke at det var bedre å bære vannære sammen med Guds mann enn å leve i velstand. Men hva med oss selv? Innser vi at vi lever i de siste dager? Har vi kunnskap om tiden, så vi gjør det Israel burde ha gjort? (jfr. 1. Krøn. 12,32). Har vi et ønske om å være Herrens trofaste tjenere, som har våre øyne vendt mot hans åpenbarelse?

Hans straff

Gehasi ble rettferdig straffet med den samme sykdommen som Naaman ble helbredet fra. Nå

som han urettmessig hadde ervervet seg Naamans sølv, hadde han også fått hans sykdom. Videre var det en *kollektiv* straff (jfr. Jos. 7,24; Dan. 6,25). Naamans spedalskhet skulle komme til å henge ved ham og hans etterkommere for alltid (v. 27a).

Så forlot Gehasi sin herre. "Så gikk han ut fra ham og var spedalsk, hvit som snø" (v. 27b; jfr. 2. Mos. 4,6; 4. Mos. 12,10).

Fullstendig preget av sykdommen, gikk han ut fra hans nærvær. Det var en moralsk umulighet for ham å stå i et nært forhold til Elisa, skjønt han kunne bli erklært ren ifølge loven om spedalskhet (3. Mos. 13,13).

Den strenge straffen stod i forhold til alvoret i syndene han hadde begått:

(1) Han tok ikke i betraktning at pengekjærighet er en rot til alt ondt.

(2) Han gav etter for sitt kjødlige begjær etter penger og rikdom.

(3) Han misbrakte Guds manns autoritet overfor Naaman.

(4) Han løy for profeten.

(5) Han kastet et slør over Guds nåde i forhold til en ikke-israelitt.

(6) Han viste at han ikke hadde en riktig oppfatning av endetiden som han levde i.

Men hvilken tragedie for en som hadde levd så nær Elisa, å måtte tre ut fra profetens nærvær på en slik måte! Vi vet ikke om han noensinne så ham igjen. Dette er en alvorlig advarsel for bekjennende kristne, alle som er kjent med Kristus, Guds mann, men ikke kjenner ham med sine hjerter. Gehasis endelikt leder tankene våre til hva Paulus, en betydningsfull nytestamentlig profet, skrev til Korinterne som bekjente at de kjente Herren. Han gav dem en alvorlig advarsel: "Om noen ikke elsker Herren, han være forbannet! Maran ata" (1. Kor 16,22). Et slikt menneske må oppleve en evig straff. "De som skal lide straff, en evig fortapelse borte fra Herrens åsyn og fra hans makts herlighet" (2. Tess. 1,9).

Spørsmål

(1) Har du noen gang ransaket deg selv for å finne ut om du er en sann troende (jfr. 2. Kor. 13,5)?

(2) Har du innsett at du, på samme måte som Gehasi er skyldig dersom du ikke i sannhet har vendt deg til Gud fra avgudene?

(3) Søker du Kristi nærvær, den sanne Guds mann, med et ærlig hjerte?

BØKER PÅ DE SKANDINAVISKE SPRÅK

Vi anbefaler spesielt følgende bøker:

Tabernaklet - Guds bolig av J. Rouw
Kristus fremstilt i ofrene av R. F. Kingscote

Til Kristus av H. L. Heijkoop

Brev til unge kristne av E. Dennett

Kristus og Menigheten,

en Fortolkning av Efeserbrevet av H. Smith
Johannes, den elskede disippel av Hugo Bouter

(Johannes hadde en helt spesiell plass blant disiplene,
som Herrens venn og fortrolige. Hans eksempel stimulerer oss
til å etterfølge Kristus på en bedre måte).

Pocketutgave 45 sider kr 40,00 ISBNB 82 7931 017 7

Skriv etter vår bokliste. Vår katalog over engelske bøker har over 1000 titler. Vår bokliste og katalogen over engelske bøker kan du enten bestille fra vår adresse i Norge eller i England.

Kristen Litteratur, Elvebakkveien 9, 4270 Åkrehamn, Norge
e-post kristenlitt@aol.com

eller

Chapter Two, Fountain House, 1a Conduit Road, London
SE 18 7AJ England
Tel. +44 (020) 8316 5389
www.chaptertwo.org.uk